

Οι Μακαρισμοί (Ματθ. ε' 1-12)

1^{ον} θέμα

Κάθε συνάντησίς μας στους Φιλικούς Κύκλους είναι ένα πνευματικό γεγονός. Έτσι να το βλέπουμε και να το ζούμε. Έτσι εξηγείται και η τακτική μας παρουσία.

Πώς γίνεται η αρχή: Στο ήσυχο φυσικό περιβάλλον, μακράν του κόσμου, ο Κύριος, ιδών τους όχλους, άρχισε τη διδασκαλία του.

Πρώτον: Μια γενική ιδέα περί των Μακαρισμών.

Είναι η σύνοψις της διδασκαλίας του, περί γενικών καθηκόντων των χριστιανών. Ταυτόχρονα, είναι συμπλήρωσις και τελείωσις όλων των αρχών της χριστιανικής μας ζωής. Έχουν ισχύν για κάθε εποχή. Είναι μια καινούργια νομοθεσία των θεικών εντολών για τη σωτηρία του ανθρώπου. Η πρώτη, στην Π. Διαθήκη, ήταν προπαρασκευαστική. Είχε βασικές εντολές που δεν αλλάζουν. Τώρα όμως εδώ, όχι μόνον συμπληρώνονται – τελειοποιούνται, αλλά δίδεται και ο τρόπος εφαρμογής των. Τότε, επεδιώκετο η αποφυγή του κακού. Τώρα, εδώ, επιδιώκεται η ενέργεια εις το πράττειν το αγαθόν. Ας θυμηθούμε τον χρυσούν κανόνα Π. και Κ. Διαθήκης.

Ποίον το ακροατήριον: ο όχλος, ο λαός, αδιακρίτως. Για όλους μιλάει ο Χριστός, και σοφούς και αγραμμάτους. Ιδιαίτερα για σοφούς ή ζητούντας ανώτερα, έχομε αλλού διδασκαλίες του Ιησού (προς Νικόδημον, πλούσιον νέον, κ.ά.). Η ονομασία του όρους, μικρός λόφος, έδωσε τον χαρακτηρισμόν.

Στον πρώτον νόμον του Μωϋσέως, στο όρος Σινά, εκεί αλλιώς η παρουσία του Θεού – αστραπές και βροντές, λαμπρότητα, και μόνον ο Μωϋσής. Τώρα, εδώ, ο ίδιος ο Υιός του Θεού Χριστός, απλός διδάσκαλος, σ' όλους προσιτός. Φαίνεται ότι τώρα είναι εις θέσιν όλοι να δουν και να πλησιάσουν τον Διδάσκαλον Θεόν, χωρίς φόβον ή δισταγμόν. Εκεί ο Νόμος, αυστηρός, εδώ κυριαρχεί η αγάπη. Δεν καταργείται ο Νόμος, αλλά ξεπερνιέται με την αγάπην.

Ας πούμε κάτι ακόμη. Η ύπαιθρος προσφέρει φυσικήν γαλήνην. Μακριά από την τύρβην των πόλεων. Απαιτήσεις των ψυχών μας, μια τέτοια ατμόσφαιρα, για να δεχτούν τους θεικούς λόγους. Ανάγκη ψυχικής ανανήψεως. Σοφόν του Σωκράτη: Διδάσκω αεί διδασκόμενος. Αυτό ισχύει για όλους μας, μετά Χριστόν. Η δε προθυμία μας να συνοδεύεται από δυνατή επιθυμία, να μη χάσω την ευκαιρία. Με την βεβαιότητα ότι οδηγούμαι στην μόνη αλήθεια, τον Θεόν. Για όλη μου την ζωήν. Επίγειαν και μέλλουσαν. Εγώ ειμί η οδός και η αλήθεια. Δεν είναι τόσον εύκολη η σωστή γνώσις, επίγνωσις, των αληθειών της χριστιανικής πίστεως. Απαιτεί ακρόασιν, μελέτην και φώτισην εφ' όρου ζωής. Και ως συνέπειαν, αγίαν, ευσεβή, ενάρετον ζωήν δι' έργων, καθημερινώς. Τα ιερά προσκυνήματα είναι βέβαια τρόποι, τόποι λατρείας και μετανοίας, αλλά και εμπνεύσεως, συγκινήσεων. Ας θυμηθούμε τα χρόνια στην έρημο Βασιλείου και Γρηγορίου.

Προσοχή: Η εκάστοτε παρουσία μας στο φροντιστήριο, όπως και σε κάθε λατρευτική ευκαιρία, η σχετική πνευματική συνάντησις δεν είναι μόνον ένα ωραίο θέαμα. Είναι και αναμόχλευσις και κριτική του ψυχικού μας κόσμου. Αναγέννησις, ίσως και μια νέα αρχή για πολλούς.

Ο Θεός δίδει σε όλους μας ό,τι μας χρειάζεται. Εκμεταλλευόμαστε την κάθε στιγμήν της δικής Του παρουσίας;

Μπορεί με μεγάλη λύπη, αγωνία, πόνον ή και χαρά. Ωραίον να διαισθανθούμε την παρουσίαν Του. Πόσον έντονα το εκφράζει ο μέγας ψαλμωδός: το έλεός σου, Κύριε, καταδιώξει με πάσας τας ημέρας της ζωής μου!

Αξίωσέ μας, Κύριε, στις ευλογημένες στιγμές της παρουσίας Σου. Είναι έκχυσις – έκφρασις της αγάπης Σου. Αμήν.

Θέμα Φιλικών Κύκλων

Ο άνθρωπος από την φύση του είναι θεοπρεπής. Επήρε από τον Θεόν, Δημιουργόν και Πατέρα του, την θεία του φύση. Αυτό εκφράζομε με τις λέξεις: ο άνθρωπος επλάσθη «κατ' εικόνα Θεού». Με θεικά χαρίσματα.

Τα βασικότερα: νους, λογική σκέψις, ελευθερία βουλήσεως, αθανασία, αγαθότητα = αναμάρτητος. Το χάρισμα του λόγου, ως επικοινωνία μεταξύ των, συνείδηση να διακρίνει το αγαθόν από το κακόν (διότι εν τω μεταξύ το κακόν είχε δημιουργηθεί από τον Εωσφόρον, άγγελον του Θεού εκπεσόντα στο κακόν, δηλαδή απομάκρυνση από τον Θεόν, γενόμενον αυτόνομον). Όλα αυτά τα χαρίσματα συνοψίζονται, εκφράζονται διά της συνειδήσεως, που είναι το ψυχικόν – πνευματικόν του περιεχόμενον. Η συνείδησις ενεργεί, κρίνει και οδηγεί πάντα προς το καλόν.

Αυτά τα χαρίσματα εδόθησαν στον άνθρωπο εν σπέρματι να αυξηθούν. Με σκοπόν να τελειοποιηθούν και να ομοιάσει ο άνθρωπος με τον Θεόν. Να επιτύχει το «καθ' ομοίωσιν». Ο παρασυρμός του από τον διάβολον τον οδήγησε στην αμαρτία, το κακόν. Έχασε την θεοπρέπειαν. Αρνήθηκε την αγαθή σχέση του με τον Θεόν.

Επακόλουθα, διαχωρισμός, αδικίες, εχθρότητες, γήρας, μίση, ασθένειες και θάνατος. Ακόμη και πάλη με την υπόλοιπη φύση. Συνέπειες της αποστασίας του ανθρώπου, η έξοδος του από τον Παράδεισον, την Βασιλείαν του Θεού. Εξασθένηση του κατ' εικόνα και σκοτισμός μέχρι θανάτου. Ο Θεός Πατήρ όμως δεν άφησε τον υιό Του έρμαιον διά παντός του διαβόλου. Η ζωή του έγινε κόλασις.

Ο Θεός έδωσε ζωήν, όχι αμαρτίας και κόλασιν. Έτσι είχε προετοιμάσει και το σχέδιον της σωτηρίας και επιστροφής του ανθρώπου κοντά στον Θεό Πατέρα. Και αυτό, σχέδιον προαιώνιον. Ως Παντογνώστης ο Θεός είχε ετοιμάσει και την σωτηρία του ανθρώπου.

Εφάνέρωσε αυτό το σχέδιο στους Πρωτοπλάστους, Αδάμ και Εύα, άμα τη εξόδω των από τον Παράδεισον. Είναι το λεγόμενον Πρωτευαγγέλιον. Πρώτον ευχάριστον μήνυμα του Θεού.

Ο Θεός απευθύνεται στην Εύα: Όταν έρθει ο κατάλληλος χρόνος, θα συλλάβεις και θα γεννήσεις υιόν, χωρίς γενετήσια συμβολή ανδρός, αλλά εκ Πνεύματος Αγίου, ο οποίος θα είναι και Υιός μου, Θεάνθρωπος. Θα έχει θείαν και ανθρωπίνην φύσιν. Και αυτός, ως Θεάνθρωπος, θα φέρει την σωτηρίαν του ανθρώπου.

Η ενανθρώπησις αυτή του Ιησού Χριστού είναι Μυστήριο μέγα. Παρόμοιο με την δημιουργία του ανθρώπου.

Η σύλληψις του Ιησού Χριστού – Θεανθρώπου – έγινε στα σπλάχνα της Παρθένου Μαρίας, τη επενεργεία του Αγίου Πνεύματος. Είναι ο εορταζόμενος Ευαγγελισμός της Θεοτόκου. Το σχέδιον του Θεού για την σωτηρίαν του ανθρώπου παίρνει σάρκα και οστά στον κατάλληλο χρόνο, πραγματοποιείται. Η θεία φύσις του Χριστού, ως Υιού του Θεού, ενώνεται με την ανθρώπινη φύση που γεννάται από την Παρθένο Μαρία. Διό και Παρθένος Μαρία. Είναι Θεοτόκος. Και εγεννήθη ο Χριστός φυσιολογικά ως κάθε παιδί. Αλλά άφησε άθικτον την παρθενίαν της Μητρός Του Μαρίας. Γι' αυτό και χαρακτηρίζεται η Μητέρα του Χριστού, Αειπάρθενος. Και προ και μετά τόκου – γέννησιν – Παρθένος.

Με την ενσάρκωσιν Του ο Χριστός, ως τέλειος άνθρωπος, αναμάρτητος (διότι δεν κληρονόμησε προπατορικήν αμαρτίαν με την υπερφυσικήν γέννησιν Του), συναναστράφηκε τους ανθρώπους. Τους δίδαξε την αλήθειαν, περί Θεού, κόσμου και ανθρώπου. Τους μίλησε πολλά εν παραβολαίς, με εικόνες κατανοητές, διδακτικές. Έκαμε θαύματα, θεραπείες πάσης φύσεως επί ασθενειών, τυφλών, κωφών, παραλύτων, δαιμονιζομένων. Ακόμη και επί της φύσεως. Εφάνη δι' όλων αυτών, Κύριος του κόσμου, ζωής και θανάτου. Στο τέλος, έδωσε και την προσωπικήν Του ζωήν, θυσίαν, από αγάπην, εξαγοράσας τις αμαρτίες όλων των ανθρώπων – λύτρον αντί πολλών – και ζητήσας από τον Θεόν Πατέρα Του την συγχώρησιν όλων όσων θα Τον πιστεύσουν και θα ζητήσουν την σωτηρία των δι' Αυτού. Πάντων των μετανοούντων. Ελεύθερα και αβίαστα. Λέγων: όστις θέλει οπίσω μου ελθείν, θα βρει την σωτηρίαν του.

Η αληθειά Του, η αγάπη Του και προς τους εχθρούς Του ακόμη, προς πάντας, και η συγχώρησις Του, εκίνησαν το ενδιαφέρον αλλά και το μίσος και την κακίαν των αρχόντων του Ισραήλ, Γραμματέων, Φαρισαίων και Σαδδουκαίων, και Τον οδήγησαν εις καταδίκην εις τον διά Σταυρού θάνατον. Η οποία καταδίκη, ως ρωμαϊκή ποινή, υπεγράφη από τον Ρωμαίο ηγεμόνα Πόντιον Πιλάτον.

Ο Χριστός εγνώριζε το όλον έργο Του και το πάθος Του, μέχρι Σταυρού, λεπτομερώς. Ως Θεός, αλλά το φανέρωσε και ως άνθρωπος, ενώπιον των Μαθητών Του. Και προχώρησε χωρίς κανένα φόβον, με θάρρος και αγάπη για την σωτηρία των ανθρώπων, τους οποίους αντιμετώπισε ως φίλους και αδελφούς Του.

Με τον θάνατόν Του όμως, κατήλθε στον Άδη. Επάλευσε με τον διάβολον, τον ενίκησε, και ο θάνατός Του, εκείνος, Τον οδήγησε στην Ανάστασιν Του και ως άνθρωπον. Ως Θεός ήταν αθάνατος. Τώρα όμως, και ως άνθρωπος, ανεστήθη εν σώματι. Μέσα από τον Τάφον Του, τριήμερος, νεκρός, συμπαρασύρων εκ του Άδου – κλέπτων – και πάντας τους πιστεύοντας εις Αυτόν. Ευσεβείς, Δικαίους, Προφήτας, Διδασκάλους – όσους έζησαν

προ Χριστού. Εδόθη και σ' αυτούς η σωτηρία με την κάθοδον του Χριστού στον Άδη. Αυτοί, αναστημένοι, αποτελούν την πρώτην Ανάστασιν. Ανέβηκαν κοντά Του σε Βασιλείαν ουράνιον, αποτελούντες την θραμβεύουσαν Εκκλησίαν των πιστών. Δεν εκρίθησαν τελικώς. Θα κριθούν μαζί με όλον τον κόσμον, κατά την β' Παρουσίαν του Χριστού και την Γενική Κρίσιν όλου του κόσμου. Ζουν τώρα, ως ψυχές, με την πνευματικήν υπόστασιν έχοντας επίγνωσιν της καταστάσεώς των. Τα σώματά των θα αναστηθούν μαζί με όλους κατά την Γενικήν Ανάστασιν. Τώρα, επικοινωνούν μεταξύ των, αλλά και μαζί μας, με προσευχές για μας. Όπως και εμείς προς αυτούς, ζητώντας την βοήθειάν των.

Γεγονότα ιστορικά μας φανερώνουν ενέργειες Αγίων προς βοήθειάν μας. Με πρώτην την Θεοτόκον Παναγία μας, η οποία ποσάκις ολόσωμη εμφανίζεται και ενεργεί θαυματουργικώς, ως Μητέρα και όλου του κόσμου.

Στα 33 χρόνια του ο Χριστός, επί της γης, έφερε εις πέρας όλον τον έργον της σωτηρίας των ανθρώπων και όλου του κόσμου. Το παρέδωσε στους Μαθητές και Αποστόλους Του, δίδοντας σ' αυτούς όλα τα χαρίσματα, να διδάσκουν εν σοφία, να θαυματουργούν, να βαπτίζουν κατ' εντολήν Του πάντας τους πιστεύοντας εις Χριστόν και, διά του Μυστηρίου της Θείας Ευχαριστίας, μας ενώνει όλους μαζί Του, παρέχων το Άγιον Σώμα και Αίμα Του εις άφεσιν αμαρτιών και εις ζωήν αιώνιον. Οι Μαθηταί Του, μετά την ημέρα της Πεντηκοστής, της επιφοιτήσεως του Αγίου Πνεύματος προς αυτούς, έλαβον όλην την χάριν, την δύναμιν και τον φωτισμόν να μεταφέρουν σ' όλον τον κόσμον το κοσμοσωτήριο έργον του Χριστού, κατ' εντολήν Του, στα πέρατα του κόσμου.

Ίδρυσαν την Εκκλησίαν, την Κοινωνίαν των πιστών, μετά την Πεντηκοστήν, την οποίαν μάλιστα ως μέλη πρώτα της (τρεις χιλιάδες) ήσαν μετανοήσαντες Ιουδαίοι που εβαπτίσθησαν στο όνομα του Χριστού. Έτσι άρχισε το έργον της Εκκλησίας του Χριστού, που είναι και η Βασιλεία Του επί της γης.

Καλούνται πάντες να ακούσουν και να πιστεύσουν ελεύθερα και να τύχουν της σωτηρίας των.

Το έργον του Χριστού είναι όντως επαναστατικόν. Η παρουσία Του χώρισε τον κόσμον εις προ και μετά Χριστόν εποχήν. Είναι το μέγιστον θαύμα, που προσκαλεί με αγάπην κα εν ελευθερία πάντας ανθρώπους, έως της συντελείας του κόσμου, να τύχουν της σωτηρίας των.

Από το όνομα του Χριστού, η πίστη των χριστιανών αποτελεί πλέον μια καινούργια θρησκεία, την χριστιανική, που έρχεται να αποκαλύψει πάσαν την αλήθειαν. Ότι δεν μπόρεσαν όλες οι θρησκείες του κόσμου, ειδωλολατρικές ως και ανθρώπινες φιλοσοφίες, ως ελλειπείς, ανθρώπινες και ατελείς.

Φοβερόν γεγονός το πρόσωπον και το έργον του Χριστού. Ιστορικά, απολύτως αληθινόν. Αλλά και ευλογημένον. Παράδοξον ανθρωπίνως.

Η τιμωρία του Χριστού, από τους αντιπάλους Του, έγινε στο εξής ευλογία για τον άνθρωπον. Έχει διαχρονικόν χαρακτήρα, ισχύει για όλα τα επίγεια χρόνια της ζωής του ανθρώπου. Κάτω από οποιοσδήποτε συνθήκες προόδου, καλής ή κακής.

Όλοι όσοι επιζήσουν επί της γης θα περάσουν αυτήν την δοκιμασίαν της εκλογής των. Να πιστεύσουν και να ενωθούν μετά Χριστόν, ως μέλη της Εκκλησίας Του – Βασιλείας επιγείου – ή να Τον αρνηθούν διά παντός ως άπιστοι, άθεοι ή αδιάφοροι.

Διά Χριστού θα κριθεί όλος ο κόσμος. Και οι μεν πιστοί οπαδοί Του θα αποτελέσουν την αιώνια Βασιλεία Του, ειρήνης, αγάπης και δικαιοσύνης. Οι δε απιστούντες, άθεοι, αδιάφοροι, θα μένουν εκτός της Βασιλείας Του, εις την βασιλείαν του διαβόλου, την λεγόμενην κόλασιν της ζωής.

Τι απομένει μετά Χριστόν άγνωστον ως προς την ζωήν μας, από την αρχήν της δημιουργίας μας μέχρι την αιωνιότητα, κοντά στον Θεόν, Δημιουργόν και Πατέρα μας. Συν Χριστόν, Υιόν του Θεού και Σωτήρα μας, και Άγιον Πνεύμα που ενεργεί ως η χάρις και η ευλογία του Θεού στον άνθρωπο και σ' όλη την φύση.

Διότι και η φύσις είναι έργον Θεού για τη χαρά και ευτυχία του ανθρώπου, όταν όλοι μας ζούμε εν αρμονία και σεβασμό και αγάπη.

Φοβερόν, τολμηρόν και ανόητον, η απιστία σ' αυτόν τον Θεόν της χριστιανικής θρησκείας. Η λεγομένη αθεΐα ή αδιαφορία των ανθρώπων.

Όλη η φύσις αναγνωρίζει, υπακούει και ζει εν αρμονία με Θεόν. Κρίμα ο άνθρωπος, παιδί του Θεού, υπεράνω πάσης φύσεως, να αρνηθεί τον Θεόν Πατέρα του.

Ἡ προσευχή μας ἀς εἶναι:

Ἐλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, φιλόφρων Δέσποτα, τό τῆς σῆς θεογνωσίας ἀκήρατον φῶς καί τούς τῆς διανοίας ἡμῶν διάνοιξον ὀφθαλμούς εἰς τήν τῶν ἐντολῶν σου κηρυγμάτων κατανόησιν.

Ἐνθεος ἡμῖν καί τῶν μακαρίων σου ἐντολῶν τόν φόβον, ἵνα τάς σαρκικάς ἐπιθυμίας (φυσικές μας ἀνάγκες) πάσας καταπατήσαντες, πνευματικήν πολιτείαν μετέλθωμεν. Πάντα πράττοντες καί φρονοῦντες πρός εὐαρέστησιν - χαράν - τήν σήν καί ἡμῶν γαλήνην καί εὐτυχίαν.

Ἀμήν.